

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Неда Балканска, СУ „Св. Кл. Охридски“, ФНОИ, Катедра
по Специална педагогика и Логопедия

за проекта за дисертация за присъждане на образователна степен
„доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки,
професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика)
- на тема: **Социални и училищни постижения на интегрираните
ученици с лека степен на интелектуална недостатъчност от средна
училищна възраст**

Автор: Йоанна Метакса

Научен ръководител: доц. д-р Неда Балканска

Актуалност на дисертационния труд: Проблемът за осигуряване на качествено обучение и психологически комфорт на учениците с лека степен на интелектуална недостатъчност в общообразователните учебни заведения представлява голямо предизвикателство за специалистите и слабо застъпено в научно-изследователската сфера до този момент. Причина за този факт, вероятно, е и ограниченото представителство на посочената група деца в масовите училища, тъй като разпространената практика е те да се обучават в специални учебни заведения. В нашата практика това е един от първите опит за създаване на терапевтична програма, комбинирана с академични дейности, която е съобразена с потребностите на гореспоменатата група деца. В този смисъл настоящият проект за дисертационен труд се характеризира с подчертана актуалност.

В **структурно отношение** трудът следва класическия формат за подобен тип научни разработки, съдържа три глави, увод, заключение и приложения, както и справка за публикациите, свързани с дисертационния труд и приносите на автора. Обемът от страници възлиза на 220, в библиографската справка са цитирани 308 източника, от тях 244 са на латиница, 59- на гръцки и 5 интернет източника. Следва да отбележа, че структурирането на разработката е в съответствие с основните формални изисквания за дисертация.

Теоретичната постановка на проблема е представена в следните посоки: дефиниране на интелектуалната недостатъчност,

взаимозависимост между социалния и академичния статус на учениците с умствена изостаналост, както и особовености на процеса за приобщаването им в общообразователната среда. На този фон са разгледани конкретните условия за интегриране на изследваната група лица в Република Гърция.

Авторката цитира редица актуални изследвания на световни учени, с което демонстрира добро познаване на съвременната научно-изследователска практика. Това е задължително условие за коректната организация, провеждане и анализ на резултатите от извършения експеримент. Прави впечатление богатата библиографска справка, на базата на която е извършен теоретичният анализ на проблема и аргументираната позиция на авторката .

Дизайнът на емпиричното изследване е построен съответно изискванията на конструктивното изследване, съдържа цел, задачи и хипотези, които са формулирани прецизно. Коректно е представена информацията за контингента и инструмента на изследване. Изследвани са 8 ученици с лека степен на интелектуална недостатъчност, интегрирани в масови училища на възраст от 12 до 15 години и 55 учители, представители на двете гимназии, от които е контингентът на експеримента, са подложени на анкетно проучване. Експерименталната дейност е с обучаващ характер и има за цел хармонично повишаване на социалните и академичните постижения на участниците в изследването.

Анализът на резултатите представлява логичният финал на тази научно-изследователска разработка. Данните от проведения експеримент са интерпретирани количествено и качествено. Емпиричните данни са подложени на статистически анализ, който по убедителен начин доказва тяхната стойност. Резултатите са илюстрирани посредством таблици и диаграми, което улеснява тяхното възприемане.

Текстът на автореферата отразява съдържанието на дисертацията. Посочени са три публикации по темата на дисертацията.

Настоящият дисертационен труд се характеризира с редица **приноси с научно - приложен характер**:

1. Компетентно е систематизирана и анализирана теоретичната информация, посветена на въпросите за същността на

интелектуалната недостатъчност, обучението и приобщаването на учениците с умствена изостаналост;

2. Разработена е обучителна програма, насочена към повишаване на социалния и академичния статус на учениците, която може да намери широко приложение в практиката и да подобри качеството на работата на педагозите;
3. Програмата комбинира познати методи и техники, но обобщени по нов начин и предлага оригинална авторска концепция, която един от основните приноси на дисертационния труд;
4. Създадената програма представлява платформа за бъдещи изследвания, за усъвършенстване и разширяване на стратегиите, заложи в нея, както и за разработване на алтернативни, подобни стратегии, които ще обогатят образователната практика;
5. Настоящата програма може да намери успешно приложение и при други групи деца с нарушения.

Лични впечатления от докторанта. Йоанна Метакса е завършила магистърска програма по „Специална педагогика“ в СУ „Св. Климент Охридски“ и е действащ специален педагог. Прави впечатление нейната всеотдайност, креативност и ентузиазъм в практическата и научно-изследователската работа.

В заключение: Обсъжданият проект на дисертация по актуалност, замисъл, начин на изложение, обработка и анализ на данните, както и неговите приноси моменти, удовлетворява изискванията на Закона за научните степени и звания. Това ми позволява да предложа на Уважаемото Научно жури да присъди на Йоанна Метакса образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика).

22.08.19г.

Гр.София

доц. д-р Неда Балканска

